

Ткачук О. Р.,
здобувач 3 курсу, спеціальність 013 Початкова освіта,
ННІ педагогіки.
Науковий керівник – Коновальчук І. М.,
канд. Пнд. наук, доцент.
Житомирський державний університет імені Івана
Франка,
м. Житомир.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЗАСОБОМ ТЕХНОЛОГІЇ «ЩОДЕННІ 3»

В умовах швидких змін у світі та стрімкого розвитку технологій актуальним завданням для сучасної школи стає не тільки надання базових знань, а й формування творчої особистості, здатної до адаптації та інноваційного підходу в різних сферах життя. Особливе місце у розвитку творчих здібностей займає початкова школа, оскільки саме в цей період діти відкривають для себе світ знань і самостійності.

Психологи й педагоги відзначають, що саме молодший шкільний вік є найбільш сензитивним для формування творчої особистості, адже в цей час активно розвиваються уява, креативне мислення, пізнавальна діяльність та інтерес до нового. Дослідженням різних аспектів творчої особистості, творчих здібностей займалися зарубіжні та вітчизняні науковці: Г. Гарднер, Дж. Гілфорд, Дж. Рензуллі, Дж. Равен, П. Торренс, Антонова О., Кульчицька О., Матюшкін О., Моляко В., Музика О., Тадеєв П. Сучасна педагогіка активно впроваджує інноваційні технології з метою розвитку творчих здібностей учнів. Нова українська школа акцентує увагу на важливості використання таких технологій, для підтримки інтересу дітей до навчання та сприяння формуванню креативної особистості [1]. Однією з таких технологій є «Щоденні 3», яку активно впроваджують українські педагоги-практики, а саме: Л. Бойко,

Українське суспільство та економіка: оцінка та перспективи розвитку

О. Єфіменко, В. Ковальова., Л. Мащакевич, Т. Панкіна та інші. Технологія «Щоденні 3» базується на концепції розвитку самостійності, ініціативності та творчого мислення у дітей. Ціль технології: зацікавити учнів, зробити навчання математики цікавішим, доступнішим для них, розвивати самостійність, уміння робити вибір, працювати в парах, формувати інтерес до вивчення математики [2].

Мета: проаналізувати формування творчої особистості молодшого школяра засобом технології «Щоденні 3».

Для більш ґрунтовного розкриття сутності поняття «творчі здібності», потрібно з'ясувати зміст поняття «творчість». Багато відомих науковців у галузі психології та педагогіки визначають це поняття по-різному. Американський психолог Р. Солсо визначає, що творчість – це когнітивна діяльність, яка веде до нового або незвичайного бачення проблеми або ситуації [3]. Український науковець В. Роменець, вважає, що у своїх найзагальніших та найістотніших рисах творчість слід визначати як виробництво певного оригінального продукту для комунікаційної мети [4]. Отже, поняття «творчість» є багатограним і включає в себе як здатність створювати щось нове, так і вміння мислити нестандартно, знаходити оригінальні рішення в різних ситуаціях.

Творчі здібності – це якості й властивості особистості, які виявляються у синтезі мотиваційної, інтелектуальної, організаційної та комунікативної сторін творчої діяльності, від яких залежить можливість та рівень її успіху [5]. Ю. Коптіла трактує поняття «творча особистість» як цілісну людську індивідуальність, яка виявляє розвинені творчі здібності, творчу мотивацію, творчі вміння, що забезпечують їй здатність породжувати якісно нові матеріали, технології та духовні цінності, що в більшій чи меншій мірі змінюють на краще життя людини [6]. За Дж. Гілфордом творчість, творчі здібності, творча діяльність притаманна не лише обдарованим і геніям, а є рисою звичайної людини, яку можна розвивати [7]. Ми розуміємо під творчою особистістю цілісну людську індивідуальність, яка проявляє високий рівень творчих

Українське суспільство та економіка: оцінка та перспективи розвитку

здібностей, мотивації та вмінь, а під творчими здібностями комплекс властивостей особистості, що забезпечують успішну творчу діяльність.

Особистість, здатна до творчості, має низку характерних рис, які відрізняють її від інших. До основних характеристик творчої особистості відносять: здатність до самоактуалізації, креативність, готовність до ризику, нерівномірність успіхів під час вивчення різних навчальних предметів, наявність творчого потенціалу, високий рівень мотивації, самобутність, високий рівень розвитку емпатії, семантична гнучкість. Основою формування творчої особистості молодшого школяра є створення умов, які сприяють розвитку творчого мислення, уяви та ініціативності. Це досягається за допомогою підтримки інтересів і здібностей дитини, стимулювання її самовираження в творчих завданнях є ключовими елементами розвитку творчих навичок. Використання педагогічних технологій відіграє важливу роль у цьому процесі.

«Щоденні 3» (англ. «Daily 3») – це технологія навчання математики, яку розробили Гойл Боші та Джоан Мозер. Технологія пропонує підхід до навчання, що зосереджується на розвитку самостійності та творчої активності учнів. Основу технології складають три основні щоденні види діяльності: математика самостійно, математика з другом, математика письмово. Математика самостійно – учень виконує завдання індивідуально, обираючи власний спосіб розв'язання. Математика з другом – діти працюють у парі, разом розв'язуючи завдання і обговорюючи можливі варіанти відповідей. Математика письмово – учні закріплюють знання через письмове виконання завдань, що допомагає їм структурувати свої думки, розвивати логічне мислення і вдосконалювати навички чіткого формулювання відповідей [8].

Принципи, на яких базується ця методика, дозволяють дітям обирати завдання, працювати в зручному для них темпі та самостійно розв'язувати проблеми. У процесі виконання завдань учні навчаються мислити критично, творчо та впевнено вирішувати поставлені завдання. Завдяки такому підходу у дітей

Українське суспільство та економіка: оцінка та перспективи розвитку

формується як базові академічні знання, так і важливі якості творчої особистості, такі як креативність, увага, критичне мислення, самовираження та здатність до вирішення проблем.

Математична діяльність за технологією «Щоденні 3» включає не тільки виконання типових задач, але й самостійне знаходження різних варіантів рішень, пошук нових шляхів для розв'язання. Такий підхід дозволяє дітям підходити до задач творчо, використовувати різні стратегії обчислень, робити помилки і виправляти їх, отримуючи цінний досвід.

Отже, технологія «Щоденні 3» є ефективним засобом у формуванні творчої особистості молодшого школяра. Її ключові елементи сприяють розвитку не тільки навчальних навичок, але й таких якостей, як самостійність, ініціативність, здатність до творчого вирішення проблем. Самостійний вибір завдань, можливість працювати в індивідуальному темпі та активна взаємодія з матеріалом дозволяють дітям розкривати свій потенціал, розвивати творчі здібності та проявляти ініціативу. Використання технології «Щоденні 3» в початковій школі дозволяє створити сприятливі умови для формування творчої особистості і сприяє зростанню нових поколінь, здатних нестандартно мислити та знаходити креативні підходи до життєвих і навчальних задач.

Список використаних джерел:

1. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 10.11.2024).
2. Інструменти для педагогічної технології «Daily 3». URL: <https://formula.education/2024/01/03/instrumenty-dlya-pedagogichnoi-tehnologiyi-daily-3/> (дата звернення: 10.11.2024).
3. Творчість: розуміння та тлумачення терміну. Реферат. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/journalism/25423/> (дата звернення: 10.11.2024).
4. Роменець В.А. Психологія творчості. Навч. посібник. 3-тє вид. Київ: Либідь, 2004. 288 с.

*Українське суспільство та економіка:
оцінка та перспективи розвитку*

5. Гуманізація процесу навчання в школі: Навчальний посібник / За ред. С.П. Бондаря. 2-ге вид., доповн. К.: Стислос, 2001. 256 с.

6. Коптіла Ю. М. Розвиток творчої особистості учня в сучасному освітньому просторі закладу загальної середньої освіти. *Електронне наукове фахове видання «Народна освіта»*. Випуск №2 (38), 2019, С. 67-70.

7. Guilford J. P. Intellectual factors in productive thinking. *Productive thinking in education*. The National Education Association, 1968. P. 5-21.

8. Маценко Н. В., Свір Н. В. Педагогічна технологія «Щоденні 3». Нестандартні завдання для формування математичної компетентності другокласників. Посібник для вчителя. Харків: Вид-во Основа, 2019, 80 с.